

Värmlandsörnen

Tidning för Värmlands regementes och
Värmlandsbrigadens Kamratförening

Värmlandsörnen

Tidning för Värmlands
Regementes och Värmlands-
brigadens Kamratförening
681 82 Kristinehamn
Telefon 0550-350 00

Ansvarig utgivare

Vårdlärare Kerstin Erlandsson

Produktion

Consulting Data Harald Persson

Telefon 054-21 87 77

Telefax 054-21 88 29

Tryck Tryckeri AB Knappen

Upplaga 800 ex

Utgivning årligen i december

Innehåll

Chefen har ordet	4
Tre sekunder att minnas	5
Bokslut - årsmöte	6
Verksamhetsplan	7
Slaget vid Lund 1676	7
Sjukvårdsutbildningen	8
Kamratföreningen	9
En dag på Sjukhuset	10
Reviderade stadgar	11
Militära femkampen	12
Historien om Runstenen	14
Lapplands Jägarreg 50 år	15
Gud och det lilla	16
Katastrofövningen	17
Carlstad Big Band	18
Ett brev kom	18
Gillberga kompani	19
Jösse kompani	19
Foton från årsmötet	20
Kristinehamns komp	22
Från det Gamla Carlstad	23

Milostabens byggnad i Karlstad byggdes långt innan E18 skar rätt genom Karlstad och blev så småningom utan betydelse för militär användning. Efter att byggnaden stått tom i flera år upphörde Milo Bergslagen 1 juli 1991 och överfördes till Milo Mitt i Strängnäs. Vid en pampig ceremoni i Växnäsparken 28 juni 1991 medverkade Arméns musikpluton, refererat i Värmlandsörnen 1991.

Den stora tegelbyggnaden var dock i dåligt skick och låg på byggnadsmark som skulle tillfalla Karlstads kommun. Billigare att riva ansågs det. Och så brann byggnaden. Branden var anlagd - av Räddningsverket 25 april 1994 som tog tillfället i akt att ordna en egen släckningsövning i större skala. Mitt under lunchtid den vackra vårdagen 1994 steg svarta rökmoln rakt upp, syntes över hela samhället.

Foto Harald Persson

God Jul 1996
och Gott Nytt År
önskar Redaktionen

På uppdrag av H.M. Konungen
framför jag ett varmt tack för värdefulla insatser i samband med
Konungens födelsedag den 30 april 1996

Gunnar Brodin
Riksmarskalk

Chefen har ordet . . .

Snart kan vi lägga ett nytt år till handlingarna. Det har dominerats av arbetet inför det nya Försvarsbeslutet. Vi kan se fram mot det med viss tillförsikt för Värmlands del, även om det innehåller åtskilligt att diskutera. Kristinehamns Garnison har framstått som en väl samordnad, kostnadseffektiv garnison med mycket goda och utvecklingsbara produktionsförutsättningar. Betydelsen av att vara samgrupperad med skolor och förband ur artilleriet har klart framgått, både av ÖB förslag och regeringens proposition.

Det blir en del smärre förändringar i Kristinehamn, men det mesta av verksamheten kommer att bestå.

Försvarsbeslutet präglas av minskad krigs- och grundorganisation. Antalet brigader fortsätter att minska, nu till 13. FB 92 medförde en minskning av krigsorganisationen med 25 %, nu blir det 25 % till. Bakgrunden är att tilldelade resurser minskas med 4 miljarder/år. Hotet anses för närvarande medge detta under förutsättning att vi kan växa inför framtida hot. Anpassning har blivit nyckelbegreppet. Inom ett år efter beslut ska vi ha reparerat bristerna i den krigsorganisation som vi har. Inom ett antal år ska vi kunna växa till med nya förband, personellt och materiellt. Det är en "nygammel" princip som påminner om 1925.

Positiva händelser under året är bland annat:

Brigaden har genomfört ett omfattande och skickligt arbete i BA 06. Brigaden har trots detta genomfört en bra grundutbildning. Garnisonen har med gemensamma krafter och med stor framgång arrangerat Militärt Nordiskt Mästerskap i Militär Femkamp. 1997 blir det motsvarande VM. Garnisonsmuséet har invigts i rymliga lokaler i Kristinehamn. Utvidgning kommer. Kamratföreningens ovanligt välbesökta vårmöte inleddes med besök i muséet. Två böcker om regementets historia har kom-

mit av trycket, Värmlands regemente och dess Underofficerare (Björn Traung) och Värmlands Regementes Historia 1950-1994 ("Sir Henry" Magnusson). Båda böckerna är mycket läsvärda, om än olika till sin karaktär.

Både framtidssatsningar och historia har således varit i fokus. Kamratföreningen och dess medlemmar har här en fortsatt viktig roll. För att citera Sir Henry: *Att värna om och utveckla regementets traditioner är ett sätt att - med förankring i det förgångna - i nuet arbeta för framtiden.*

Yngve Johansson

Vårmötet 1996. Ordförande överste 1.gr Yngve Johansson hälsar Kamratföreningens medlemmar välkomna framför det nya garnisonsmuséet i Kristinehamn. Foto Harald Persson

Tre sekunder att minnas

Att fylla femtio år är en stor händelse för de allra flesta av oss och när en kung uppnår denna aktningvärda ålder blir det en enorm tilldragelse för hela landet. Detta uppmärksammas över hela världen.

H M Konungen fyllde femtio år tisdagen den 30 april 1996 men började fira redan lördagen den 27 april. Försvarsmakten medverkade från början med bland annat musik från flera av Arméns musikkårer. Den stora uppvaktningen ägde i alla fall rum, som sig bör, på själva födelsedagen.

När jag av Kamratföreningens ordförande, Yngve Johansson, blev tillfrågad om jag hade möjlighet att representera vår förening, när Försvarsmakten hyllade H M Konungen, såg jag detta som ett hedersuppdrag. Jag behövde ingen lång betänketid för att svara ja.

Tidsprogrammet

Redan klockan 0800 började de olika aktiviteterna med att Överbefälhavaren överlämnade fanor till förband och skolor och inte förrän sent på kvällen avslutades firandet med en galamiddag i Rikssalen för 600 särskilt inbjudna gäster. Försvarsmaktens uppvaktning skedde mitt på dagen med nedanstående tidsprogram.

1158 H M Konungen mötte Överbefälhavaren på Logårdstrappan.

1200 Salut, 21 kanonskott, från Skeppsholmen.

1202 Överflygning med Viggen, Draken och SK60 som släppte ut miljövänlig blågul rök.

1204 Förbimarsch med 130 fanvakter som representerade de flesta av Försvarsmaktens enheter och frivilligorganisationer.

1225 Överlämnande av Försvarsmaktens gåva.

1245 Hästanspänd kortege med hela den kungliga familjen genom staden till Vasamuseet på Djurgården.

Kristinehamns garnison representerades vid förbimarschen av en fanvakt ur Värmlandsbrigaden med major Boo Rudolfst som förste och kapten Robert Andersson som andre fanförare.

Försvarsmaktens gåva

Under året efter kungens födelsedag kommer Försvarsmakten att ägna särskild uppmärksamhet åt natur och miljö genom att stödja verksamhet som beva-

rar, restaurerar eller gör vår natur tillgänglig. Exempel på åtgärder är bygande av fågeltorn, vindskydd och broar samt iordningsställande av leder och marker. Aktiviteterna kommer att äga rum över hela landet.

Tidig morgon

Klockan 0415 på valborgsmässoaftonens morgon lämnade bussen, som skulle transportera den värmländska uppvaktningen till Stockholm, Kasernhöjden i Karlstad. Huvuddelen av fanvakten, som var värnpliktig personal, steg på i Kristinehamn. Efter en lugn och behaglig resa nådde vi Stockholm omkring klockan 0900 och fick parkeringsplats anvisad på Riddarholmen. Här påbörjade fanvakten förberedelserna och förövning av förbimarschen.

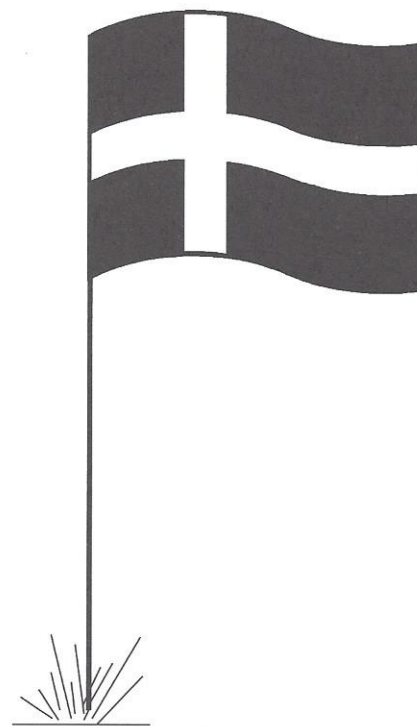
Föreningarna på undantag

Ganska snart förstod jag att kamratföreningarnas medverkan inte var den viktigaste händelsen i Stockholm denna valborgsmässoafton. Ingen militär organisation reglerade föreningarnas verksamhet. Ett fåtal poliser kände till vår existens. Efter mycket letande och frågande fick jag slutligen klart för mig att vi skulle stå med våra fanor och standar längs Strandvägen.

Ett tiotal kamratföreningar hade mött upp. Av dessa var Bergslagens artilleriregemente med bland andra före detta regementscheferna Gösta Mittag-Leffler och Kjell Forsmark i spetsen en.

Strålände kungafamilj

På exakt rätt tid uppenbarade sig ett antal ridande poliser med uppgift att kontrollera att kortegevägen var klar och strax därefter kom den kungliga familjen i två vackra, öppna, hästanspända vagnar. På bara tre sekunder hade de

passerat men den tiden var tillräcklig för att göra ett outplånligt intryck. När man är så nära, upplever man kontakt på ett helt annat sätt än när man ser på TV.

H M Konungen tycktes njuta av uppvaktningen och blev efter den här dagen hela Sveriges kung på ett annat sätt än vad hade varit tidigare. Drottningen strålade som alltid och prinsessorna och prinsen visade med all tydlighet att de var stolta över sin far.

På tre sekunder var skådespelet över för min del. För denna korta tidsrymd hade jag stigit upp klockan 0330 på morgonen. Jag hade färdats sträckan Karlstad-Stockholm tur och retur och jag hade jagat kors och tvärs genom centrala Stockholm för att hitta den plats där jag skulle stå. Dessutom hade jag hela tiden haft Kamratföreningens stora tunga fana att bära med mig överallt.

Men den bild av kungafamiljen som dessa tre sekunder gav mig, var värt besväret. Dessa tre sekunder kommer jag alltid att bära med mig. Jag tackar för förtroendet!

Per Berggrén

Årsberättelse

1995-10-01--1996-09-30

Styrelsens sammansättning

Ordförande	Yngve Johansson
Vice ordf	Tommy Johansson
Sekreterare	Kerstin Erlandsson
Kassaförvalt	Björn Lindberg
Klubbmästare	Kicki Zetterberg
Vice klubbm	Ingvor Eriksson
C arbetsutskott	Per Berggrén
Ledamöter	Bo Sjöstedt
	P-O Boman
Revisorer	Gunnar Persson
	Inge Nilsson
Rev.suppl	Lennart Persson
	P-O Kåberg
Valberedning	Lars Bergström
	Olle Göransson
Medaljkom.	Kerstin Erlandsson
	Peter Ehn
	Lennart Boberg

Årsavgift 20 kronor

Årsmötet genomfördes 1995-11-02 på Kasernhöjden i Karlstad. Till ordförande för mötet valdes sittande, dvs Yngve Johansson. Stadgeändring godkändes. Kamratföreningens nya namn är Värmlands regementets och Värmlandsbrigadens Kamratförening.

Vårsmötet startade med ett besök på Garnisonens nya museum. A9 Kamratförening var inbjuden att delta i vårsmötet. 76 personer deltog också i den gemensamma måltiden på Presterud.

Styrelsesammanträden. Styrelsen har under året genomfört tre stycken protokollförda sammanträden.

Arbetsutskottet. AU har under verksamhetsåret sammanträtt tre gånger.

Resor. Boo Rudolfst representerade avdelningen vid representantskapsmötet. Per Berggrén deltog i Stockholm vid uppvaktningen av Hans Majestät Konungens födelsedag. Ordföranden Yngve Johansson har besökt Stockholmsavdelningen.

Gåvor. Föreningen fd Underofficerare vid Värmlands regemente har erhållit en penninggåva för framtagning av boken "Värmlands regemente och dess underofficerare".

Resultaträkning

Intäkter

Medlemsavgifter	12300.00
Räntor	2360.95
Måltidsintäkter	7320.00
Minnestallrik 2 st	360.00
Medlemsnål 1 st	30.00
Underskott	21975.06
Summa	44346.61

Kostnader

Möteskostnader	14011.50
Arvoden-reseers	4900.00
Värmlandsörnen	9419.00
MKRF årsavgift	680.00
Representantskapsmöte	1300.00
Porto	150.50
Plaketter-gåvor	702.00
Avgifter	597.00
Övriga trycksaker	645.00
Inköp klubbmärken	5312.00
Bidrag till fd Uoff	5000.00
Inköp fotoalbum	1000.00
Skatt	629.00
Öresutjämning	0.61
Summa	44346.61

Postgiro 26 26 13-3

Ingående saldo	69064.97
Utgående saldo	47089.91
Underskott	21975.06

Budget 96-97

Inkomster

Medlemsavgifter 628 à 20	13160.00
Räntor	2500.00
Annonser	2000.00
Medlemsnål 100 à 20.00	2000.00
Underskott	9340.00
Summa	29000.00

Utgifter

Möteskostnader	12000.00
Arvoden-reseers	5000.00
Värmlandsörnen	9000.00
Nordiskt möte	2000.00
Årsavgift MKRF	700.00
Porto	300.00
Diverse	0
Summa	29000.00

Årsmöte med rekorddeltagande

Årsmötet 1996 hölls torsdagen 7 november i Kristinehamns Garnison med deltagande av 80 medlemmar. Detta noterades som rekord för 90-talet. Kanske bidrog det att två större bus-sar hämtade karlstadsmedlemmar vid Karolinen med återtransport 2230. Detta var ett uppskattat beslut från styrelsen.

Ordföranden Yngve Johansson pekade i sitt inledningsanförande på att 1996 är 60-års jubileum för Kamratföreningen som bildades 14 juli 1936. Ordföranden berörde föreningens ändamål, att verka för samhörighet regementet/bygden, avgången personal, personal i tjänst och att vårda traditioner. Dessutom var detta första årsmötet under det nya namnet Värmlands regementets och Värmlandsbrigadens Kamratförening.

Årsmötet innehöll inga överraskningar förutom att revisorerna i en randnotering till revisionsberättelsen påtalade den kraftiga åderlåtning som sker av kapitalet sedan förbundet begränsat sitt ekonomiska stöd. Ordföranden förklarade att styrelsen varit förhindrad ta till verk-samma åtgärder nu men att styrelsen under 1997 skall klara av kassaläckaget inför nästa årsmöte.

Vid valen avgick klubbmästaren Kicki Zetterberg och ersattes av Susanne Ehn.

Kommendör Sune Birke, vice ordförande i Militära Kamratföreningarnas Riksförbund, utdelade en rad utmärkel-ser: Olle Sidetun silverplakett, Kerstin Erlandsson förtjänsttecken i silver och Karl-Olov Johansson bronsmedalj. Kicki Zetterberg fick blommor och en gåva med tack för förtjänstfullt och energiskt arbete i styrelsen.

Värmlandsbrigadens chef, överste Tommy Johansson, visade efter årsmötet en summarisk sammanställning av nu-läget i den jugoslaviska krisen. Han hänvisade till den historiska utvecklingen, när Tito kände sin kraft avta och önskade skapa en union av stater enligt ryskt mönster. Författningen genomdrevs 1971

Fortsättning sida 7

Verksamhetsplan 1997

- 1996-11-07 1800 Årsmöte, middag
- 1996-12-01 1600 Julkonsert Tingvalla-
gymnasiets aula
- 1996-12-05 1830 Julkorum Domkyrkan
- 1996-12-18 Julkorum Kristinehamn
- 1997-04-16 1830 Vårsmöte enligt kallelse
- 1997-04-16—04-19 A9 går högvakt
- 1997-04-20—04-23 A9 går högvakt
- 1997-05-11—05-14 IB2 går högvakt
- 1997-på våren Studiebesök vid Värmlandsbrigaden
- 1997-06-06 Nationaldagen
- 1997-06-12—15 Nordiskt Kamratföreningsmöte i Lahtis
- 1997-08-04—10 Militär femkamp VM i Kristinehamn
- 1997-11-02—11-15 Prel A9/IB2 går högvakt, ej klart
- 1997-11-06 1800 Årsmöte, middag

Årsmötet . . .

fortsättning från sida 6

Detta fordrade dock en stark ledare för att tygla enskilda staters vilja. När Tito dog 1980 så började problemen att bli uppenbara. Tommy Johansson avslutade med att visa en serie videofilmer från vardagen i Bosnien och de tuffa tag som Ifor-förbanden fick möta.

Trots knapp tid som Tommy Johansson fått till sitt förfogande lyckades han elegant ge både en historisk bakgrund och bringa någon reda i alla tidningsartiklar som svämmar över oss. Här kan man verkligen tala om kulturkrockar.

Harald Persson

Foton från årsmötet på sidor 20-21

Slaget vid Lund 1676

Föreningen Gamla Lund ägnar 1996 års årsbok åt minnet av slaget vid Lund 4 december 1676, där även soldater från Värmland deltog ingående i Nerke-Wermlands regemente. Stadsantikvarien i Lund, Claes Wahlöö, och arkivarien vid Landsarkivet i Lund, Göran Larsson, står bakom verket.

Vi citerar en anmälan i Södra Skåningarna om utgivningen:

Varför en bok om slaget i Lund? Finns inte risken att den vädjar till fel känslor? Till skillnad mot Poltava var det ju "hemmalaget" som vann här.

För det första. Det bortglömda lidandet. Minst 8993 människor dog den fjärde december 1676. Antalet stupade i förhållande till antalet deltagande soldater gör Slaget vid Lund till ett av de blodigaste som krigshistorien känner. Flertalet trodde på det berättigade i sin kungs sak. De är värda vårt minne. De offrades på ett snötäckt skånskt altare som var invigt till kungarna och Gud.

För det andra. Fyllandet av en religionshistorisk lucka. Merparten av skåningarna av idag har en vag uppfattning om det stora fältslag som makten ställde till med norr om staden Lund 1676. Missuppfattningar frodas och frågor finns i alla former.

För det tredje, och inte minst, en påminnelse om att människan är sig evigt lik, aggressiv och inte främmande för mord på den egna arten. Det finns alltså en möjlig pedagogisk/moralisk avsikt att skildra slaget vid Lund. Redan många av deltagarna såg vansinnet och några väjde inte för att skildra det horribla.

Boken behandlar det Skånska krigets första år 1676 med huvuddelen koncentrerad till det stora slaget vid Lund 4 december.

En viktig källa till vår kunskap om slaget är generalkvartermästaren Eric Dahlberg som i både ord och bild gett sin skildring av vad som hände. Han torde vara en av dem som sett mest av själva händelseförloppet under slaget. Hans bilder av slaget detaljgranskas i boken, är betydligt mera tillförlitliga än

vad som tidigare ansetts. Boken är rikt försedd med uppförstorade detaljer ur Dahlbergs bilder. Soldaternas villkor, deras utrustning med mera får sin utförliga skildring, liksom stridsteknik och taktik.

De jordiska resterna av några av slagets offer hittades sommaren 1995, då en massgrav upptäcktes på Norra Nöbelövs kyrkogård. Resultatet av denna utgrävning presenteras i boken.

Minnet av Slaget i Lund är tvetydigt. Merparten av de dåtida skåningarna hoppades säkert på en dansk seger. Skånes dubbla historia har alltid varit en svårhanterlig fråga.

Monumentet över slaget, som reser sig på den gamla Lerbäckshög norr om Lund, är välkänt för de flesta skåningar. Monumentet restes 1883 som en manifestation över försoningen mellan Danmark och Sverige.

Monumentets historia får en utförlig skildring liksom de olika jubileer som hållits till minne av slaget. 1926 högtidlighölls minnet med stor militär pompa, något som väckte en våldsam debatt.

Årsboken och medlemskap i Föreningen Gamla Lund kostar 100 kr till föreningsens postgiro 27 19 01-1. I bokhandeln torde priset ligga högre.

Stilla tankar

En politiker som klagar på massmedia är som en sjöman som klagar på havet. EP

Den som sjunger skrämmar sina sjukdomar på flykten. Miguel de Cervantes

Alla vill leva länge men ingen vill bli gammal. Norskt ordspråk

Att något är stort behöver inte betyda att det är bättre. Solrosor är inte bättre än violer. EP

Det trevliga med egoister är att de inte pratar om andra människor. LH

Sjukvårdsutbildning för Bosnien BA 06

Sjukvårdsskolan vid Värmlandsbrigaden IB2 fick i början av 1996 i uppdrag att utbilda 2. och 3. pskkomp soldater och sjukvårdare i sjukvårdstjänst. All personal vid kompanierna genomförde minst 4 timmars utbildning med inriktning på första hjälpen på skadeplats. Sjukvårdsmän, plutonssjukvårdare och kompanisjukvårdsgruppen utbildades i sin befattning 50-60 timmar. Utöver undertecknad som ansvarig deltog även vårdlärare Kerstin Erlandsson. Försvarets sjukvårdscentrum understödde med kapten Kenneth Strömvall, kapten Crister Ivarsson och vårdlärare Margit Lundberg.

Eftersom erfarenhet av liknande utbildning saknades bland personalen på sjukvårdsskolan, sökte vi få in så mycket underlag som möjligt från tidigare utbildningar. Det visade sig att det skiljt mycket i den förberedande sjukvårdsutbildningen mellan de tidigare BA-missionerna, något som gjorde att vår planering fick utgå från vår bedömning om vad som borde ingå för att nå ställda målsättningar.

Vi genomförde intervjuer med sjukvårdspersonal som tidigare varit på FN-uppdrag och fick värdefull information om vad som var speciellt för tjänsten i forna Jugoslavien. Resultatet av planeringsarbetet blev en ordinarie plutons-sjukvårdarutbildning och sjukvårdsman-nautbildning i miniatyr. Det fanns inte så många områden som kunde utelämnas utan allt ingick men med kortare tids-uttag.

Utbildningen gick parallellt med övrig utbildning men vid prioriterings-svårigheter, exempelvis vid Peace-keeping (fredsbevarande) utbildning, prioriterades alltid sjukvårdstjänsten med motiveringen att "gröntjänsten" (militär utbildning typ marschera, rätt klädsel och utrustning) kunde kompletteras på plats i Bosnien, dock inte sjukvårdstjänsten.

Soldater och chefer fick 4 timmars utbildning i ABC-första hjälpen på skadeplats. Alla deltog, soldater, pluton- och kompanichefer. Soldaterna var utrustade med två första förband, varav det ena enligt gängse rutin förvarades i höger benficka och det andra fasttejpats väl synligt på axelremmen till stridsselen.

Sjukvårdstjänst prioriterades

Överlag fick sjukvårdstjänsten stort utrymme totalt i den grundläggande utbildningen och prioriterades mycket högt

av kompanicheferna. Denna inställning borde även intas under grundutbildningen och inte enbart inför en skarp uppgift som BA 06. Den positiva inställningen gjorde att det var stimulerande att utbilda soldaterna. Många frågor, mer utbildning, fler praktiska moment var genomgående ett önskemål något som gjorde att övningstiden ofta inte räckte till.

Materielen utökad

Grundorganisationen var ungefär densamma som för att vanligt pskkomp. Dock var sjukvårdsgruppen utrustad med materiel utöver reglementerad utrustning, såsom Scoopbåar för ryggskadade, vaccummadrasser för fixationer, puls-oximeter för mätning av pulsfrekvens och syremättnad i blodet, akutväskor och läkemedel.

För akuta utryckningar och vid understöd av kompaniets uppgifter hade sjukvårdsgruppen en Sisu organisatoriskt. Den inreddes med materiel för kompanisamlingsplats för att snabbt kunna omhänderta, vårda och transportera eventuella skadade. Det var ett bra fordon med god terrängframkomlighet med stort bakre utrymme för vård och transport av skadade.

Kompetensen hög

Kompetensen bland de uttagna sjukvårdarna var hög främst bland plutons-sjukvårdarna och personalen i sjukvårdsgruppen. Chefen för sjukvårdsgruppen, tillika kompanisjukskötare, var i båda kompanierna civilt utbildad sjukskötare och hade även erfarenhet från tidigare FN-tjänst. Av totalt 16 plutsjv/sjvgrupps-personal var det endast 4 av dem som inte varit med tidigare. Stf chefen för sjukvårdsgruppen var civil underskötare.

Även när det gällde plutonssjukvårdarna var huvuddelen underskötare. Sjukvårdsmännen, en/grupp, hade dock inte mer utbildning än den ordinarie sjukvårdsmannens från grundutbildningen, cirka 2-3 veckor.

Största problemet enligt sjukvårdarna själva var det delegeringsbeslut som bataljonsläkaren P-O Michel måste utfärda innan sjukvårdare själv kunde besluta om att ge bland annat morfin och dropp. Sjukvårdarna var av den uppfattningen att denna delegering skulle vara klar innan avfärd till Bosnien. Tyvärr, innan bataljonsläkaren kunde delegera måste han själv ha kontrollerat sjukvårdarens kompetens. Han hade dock inte haft möjlighet att förära sjukvårdarna med besök under utbildningstiden i Villingsberg.

Utbildningen omfattade grundläggande ABC med påbyggnad av typskador exempelvis extremitetsskador (den vanligast förekommande typen av skador), skall- och bröstskador och teori varvad med praktiska övningar. Stor vikt lades även på hygienutbildning, eftersom erfarenheter från Bosnien har visat att bakteriekulturen där är annorlunda än den vi är vana vid och som får till följd att sår av olika slag har mycket längre läkningstid än normalt.

I den senare delen av programmet övades omhändertagande på skadeplats och trafikolycka. Den största anledningen till att soldater skadas är just trafikolyckor mycket beroende på vägarnas dåliga beskaffenhet och en klart sämre bilkultur bland civilbefolkningen än den vi är vana vid.

Den centraliserade utbildningen avslutades med en Helimedevac-övning. Vid det norska fältsjukhuset i Bosnien finns alltid helikopter i beredskap för evakuering och transport av skadade. I bataljonens område finns färdiga helikopterlandningsplatser rekade och utmärkta på karta. Detta är nödvändigt på grund av minhotet. Det var alltså av stor vikt att sjukvårdarna fick öva nedtagning, ilastning av bår och övrig samver-

Sjukvårdsutbildning . . . fortsättning från sida 8

kan med helikopterpersonalen. Två helikoptrar stod till vårt förfogande under en hel dag, vilket innebar att vi hann öva både formell lastning, säkerhetsbestämmelser och tillämpade moment med ett högt tempo.

Slutövning med finputs

I respektive kompanis slutövning i Sverige testades sjukvårdarna på ett mer tillämpat sätt som en naturlig del i den ordinarie verksamheten. Skadade blev utdömda, omhändertagna och transporterade till basen som var Villingsbergs läger.

Syftet var inte enbart att kontrollera sjukvårdarnas kompetens vid omhändertagande på skadeplats utan också att testa organisationen. Just i denna övning påvisades vissa brister och en skadad fick vänta något längre på avtransport för att vara acceptabelt. Denna gång var det övning och slutsatser drogs om hur handläggning av liknande situationer skulle hanteras i fortsättningen.

Finalen dramatisk

Finalen av slutövningen innebar en masskadesituation, där en pluton blev till stor del utslagen, när ett fordon körde i diket med en minexplosion som följd. Hela kompaniet i övrigt blev mer eller mindre inblandat. På respektive kompanier ledde kompanichefen verksamheten.

Sjukvårdsgruppen och kompaniernas samtliga plutonssjukvårdare var snabbt på plats. Pbv 302 och Sisu gjordes om till tillfälliga sjuktransportfordon.

De allvarligast skadade transporterades till Karlskoga lasarett som i övningen spelade det norska fältsjukhuset. Ansvarig katastrofsköterska på lasarettet gav sjukvårdarna en feed-back på vidtagna åtgärder. Båda kompanierna löste uppgiften på ett bra sätt, vilket känns tryggt inför uppgiften i Bosnien.

Enligt kompanichef A Langenbach, - *Den här övningen var fullt tänkbar och det som jag är mest bekymrad över skall hända.*

Som avslutning kan konstateras att utbildningen föll väl ut och sjukvårdarna var mycket nöjda med både omfattning och genomförande.

En gemensam uppfattning hos oss sjukvårdsinstruktörer och vårdlärare har varit att denna utbildning breddat vår egen kompetens tack vare sjukvårdarnas erfarenheter, kompetens och stora intresse.

Till sist en förhoppning om att deras kunskaper aldrig kommer till användning.

Kapten D Flygh

Artikeln tidigare publicerad i Brigadnytt

Kamratföreningen

Kamratföreningens syfte är att:

- stödja försvarsintresset
- stödja Värmlands regemente och Värmlandsbrigaden
- stärka kamratskap och samhörighet mellan de som har tjänstgjort och de som fortfarande tjänstgör vid garnisonen.

Följande kan bli medlemmar:

- de som har tjänstgjort eller fortfarande tjänstgör vid myndigheten som anställda civila eller officerare
- de som gör eller har gjort sin värnplikt vid förbandet
- de som arbetar inom de frivilliga försvarsorganisationerna
- de som i övrigt på ett eller annat sätt har eller har haft anknytning till regementet.

Du blir medlem genom att betala in årsavgiften 20 kronor på

postgiro 26 26 13-3

För årsavgiften får Du bland annat tidningen Värmlandsörnen. Ange födelsedatum på postgirotalongen.

Kamratföreningen brukar ha två sammankomster om året. I programmet ingår vanligtvis middag samt föreläsningar eller föredrag som rör försvaret.

Du är välkommen som medlem

Elake Kurt igen

Efter en mycket våt fest ringde Roffes fru till polisen och anmälde att hennes man hade försvunnit.

- Har han några särskilda kännetecken?
- Nej, men han ska få när han kommer hem!

* * * * *

- Förra söndagen åkte vi förbi ditt sommarställe.
- Tack så mycket.

* * * * *

- Vem är den där mannen som står och håller ett brinnande ljus framför spegeln?
- Det är en skotte som firar andra söndagen i advent.

För nit och redlighet i Rikets tjänst

Följande personal i I2/Fo 52 och IB 2 har 1996 erhållit utmärkelsen
För nit och redlighet i Rikets tjänst:

Fdmä	Thord Björklund	Lt	Bo Mattisson
Fdm	Roland Nilsson	Lt	Per-Olow Håård
Hantv	Bengt-Åke Svensson	Lt	Bertil Asplund
Mj	Carl Henrik Dyegård	RS/Mj	Thomas Fredlund
Mj	Thomas Grunditz	RS/Mj	Rolf Ödberg
Kn	Erik Edvindsson		

En dag på Sjukhuset

För drygt ett år sedan tillträdde jag tjänsten som regementsläkare vid Kristinehamns garnison. Jag har blivit ombedd att skriva något om min bakgrund och beskriva Sjukhusets verksamhet. Fram till 18 års ålder bodde jag i Prag, avslutade gymnasiet och började samma år, 1968, vid Karls universitets naturvetenskapliga fakultet. Efter ankomst till Sverige 1969 fortsatte jag med geologistudier vid Uppsala universitet och arbetade med malm- och uranprojektering i Norrland. År 1974 började jag inom sjukvården för att så småningom läsa medicin i Uppsala.

Efter läkarexamen i Uppsala verkade jag inom ortopedi, onkologi och klinisk kemi. I det sistnämnda ämnet har jag specialistkompetens. Kliniskt arbete har intresserat mig mest. Eftersom jag dessutom alltid varit intresserad av försvaret och militärliv i allmänhet, föll det sig rätt naturligt att söka tjänst som regementsläkare. Efter ett år i denna tjänst kan jag säga att allt väsentligt av mina förväntningar har uppfyllts. Nu hoppas jag att även familjen flyttar hit från Uppsala.

Att beskriva en dag på sjukhuset ur regementsläkarens synvinkel är inte så alldeles lätt. Dagarna har rätt skiftande innehåll, både veckovis och under kalenderåret. De värnpliktigas sjuklighet varierar enligt ett bestämt mönster. Ökad besöksfrekvens noteras således i samband med inryckningar. En del finner att just vägen mellan porten och sjukstugan är den kortaste. Vissa har med sig en omfattande dokumentation angående sitt dåliga hälsotillstånd. Några är klara medicinska fall, där skador efter mönsterringen har gjort den ursprungliga hälso-graderingen inaktuell och en del är närmast invalider, ingipsade, med kryckor.

De flesta ärenden är dock av psykosocial natur och entusiasmen för värnpliktstjänstgöring begränsad. Ibland är även mödrarna inblandade som genom täta telefonsamtal pläderar för sin sons sak, det vill säga befrielse. I undantags-

Regementsläkare Andrej Zak

fall ringer mamman för att motverka sonens låga grad av försvarsvilja. Dessa ärenden går efter utredning till Prövningsnämnden som sammanträder frekvent under denna period.

Efter någon vecka träder ett nytt sjuklighetsmönster fram med en markant ökning inför större fältövningar. Några kompanier har tradition med vissa sjukdomar, bland annat diarré. Medicinskt mest märklig är en topp av sjukskrivningar på måndagar för att på fredagen vara nästan alla friska. Kan detta bero på den effektiva sjukvården, måntro?

Ryggbesvären har ökat

Sjukdomspanoramat är brett. Förvånansvärt hög är frekvensen av ortopediska åkommor, bland annat knä- och rygg-sjukdomar. Den senare gruppen brukar man associera med åldern 40-80 år. Att så många 18-20 åringar, enligt Pliktverket de bästa i sin åldersgrupp, har ryggglidande är anmärkningsvärt. Det har kanske att göra med ändrad befolkningsstruktur och ändrad typ av sysselsättning. Några har ingen erfarenhet av fysiskt arbete. Som exempel kan nämnas en patient som hade slagit sig med yxan i bak-huvudet, när han försökte hugga ved!

Olika typer av allergier är vanliga men de flesta behandlas och är utan be-

svär och biverkningar. Extrema fall, killar som uppger sig inte kunna vistas i skog på grund av allergi mot alla trädslag, är ovanliga. Bland övriga sjukdomar påträffas allt från plattfot till psoriasis i hårbotten.

Organisatoriskt är verksamheten på sjukhuset uppdelad på mottagning och sjukkvarter. Vid mottagningen handläggs akuta åkommor, skador, enklare operationer, utredningar och hälsokontroll. Vid behov anlitas Kristinehamns sjukhus, något som fungerar bra utan dröjsmål.

Jag har även möjlighet att tidvis följa de värnpliktiga på övningar i fält, vilket ger värdefull information om olika riskmoment och bereder tillfälle att träffa alla de killar som jag inte sett tidigare, det vill säga de friska.

Det känns som en stimulans att konstatera att den totala sjukligheten inte är så hög som man annars skulle tro, sedd från sjukhusets horisont.

Mottagningsverksamhet på eftermiddagar är vigd åt de anställda, något som ger mig möjlighet att syssla med annan typ av sjukdomar samt inte minst att hålla kontakt med hela garnisonen.

Aktiviteten på sjukkvarteret slutligen är som högst vid influensa- eller mag-epidemier. Tillgången till sjukkvarter är värdefull för att kunna avgränsa smittsamma sjukdomar, för observation av oklara fall samt för att bereda möjlighet till ostörd sömn. Verksamheten där liksom i övrigt inom garnisonens sjukvård sköts med bravur av intresserad och förstående personal.

Hur ser då en dag på sjukhuset ut? Om man tar litet av varje enligt ovan, lägger till en del sammanträden, resor, kurser och en del extra för det oväntade, så får man en ungefärlig bild av det dagliga arbetet.

Andrej Zak

Reviderade stadgar

Värmlands Regementets och Värmlandsbrigadens Kamratförening

Föreningen bildades 14 juli 1936. Senaste revideringen av stadgarna skedde vid årsmöte 1995-11-02.

§ 1 Ändamål

Föreningens ändamål är att stärka sambandet mellan regementet och hembygden, att verka för en sammanhållning mellan i tjänst varande och ur tjänst avgången personal vid Värmlands regemente och Värmlandsbrigaden samt att befrämja vårdnaden av regementets och brigadens traditioner och anseende.

§ 2 Medlemmar

Berättigade som medlemmar är alla som vill stödja föreningens syften och verksamhet. Medlem skall erlägga beslutad medlemsavgift. Medlem kan av styrelsen uteslutas. Årsmötet kan på förslag av styrelsen utse hedersordförande och hedersmedlem.

§ 3 Årsavgift

Årsavgiftens storlek bestäms av årsmötet. Årsavgiften berättigar till erhållandet av Värmlandsörnen. Hedersmedlem erlägger ej årsavgift.

§ 4 Styrelsen

Föreningens angelägenheter handhas av en styrelse. Denna består av ordförande och högst 8 ledamöter. Ordförande och styrelseledamöter väljs av årsmötet varav minst fyra bör vara i aktiv tjänst vid regementet eller brigaden. Antalet ledamöter bestäms av årsmötet. Styrelsen utser inom sig för ett år vice ordförande, sekreterare, kassaförvaltare och redaktör för Värmlandsörnen. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Styrelsen är beslutsmässig,

när samtliga ledamöter kallats minst tre dagar i förväg och minst halva antalet ledamöter är närvarande. Styrelsen åligger att besluta om tilldelning av utmärkelser samt utse stipendiater.

§ 5 Arbetsår

Föreningens arbetsår är 10-01—09-30.

§ 6 Årsmöte

Föreningens årsmöte förläggs i oktober-november månad. Kallelse utsänds skriftligt av styrelsen senast tre veckor före årsmötet.

Årsmötet är beslutsmässigt med det antal röstberättigade medlemmar, som efter kallelse i vederbörlig ordning infunnit sig till årsmötet.

Vid årsmöte skall följande ärenden förekomma:

1. Val av ordförande för mötet.
2. Fråga om årsmötet är stadgeenligt utlyst.
3. Val av två medlemmar att jämte ordföranden justera årsmötesprotokollet.
4. Styrelsens berättelse över det gångna verksamhetsåret.
5. Revisorernas berättelse.
6. Fråga om ansvarsfrihet.
7. Fastställande av antalet styrelseledamöter.
8. Val av ordförande på ett år.
9. Val på två år av halva antalet styrelseledamöter.
10. Val på ett år av två revisorer och två suppleanter på år.
11. Val på ett år av medaljkommitté.
12. Val på ett år av valberedning.
13. Fastställande av verksamhetsplan. Avgifter och budget för kommande verksamhetsår.
14. Behandling av ärenden som av styrelsen hänskjutits till årsmötet samt övriga ärenden varom förslag ingetts i den ordning som anges i §7.

§ 7. Motioner

Motioner till årsmötet skall vara styrelsen tillhanda senast fjorton dagar före mötet.

§ 8. Extra möte

Extra medlemsmöte avhålls då styrelsen finner det erforderligt.

§ 9. Röstning

Vid all röstning äger varje medlem en röst. Beslut såväl inom styrelsen som vid årsmöte fattas med enkel röstövertvikt utom i de fall som anges i §§ 10 och 11. Omröstning sker öppet, såvida inte slutten sådan särskilt beslutas.

Vid lika röstetal är ordförandens röst avgörande utom vid personval då lottning skall ske. Röstning med fullmakt får ske, dock må ingen rösta med mer än två fullmakter.

§ 10. Ändring av stadgar

För beslut om ändring av eller tillägg till föreningens stadgar erfordras att minst två tredjedelar av vid årsmötet deltagande medlemmar härom är ense.

§ 11. Föreningens upplösning

Beslut om föreningens upplösande skall för att vara giltigt ha fattats vid två på varandra följande årsmöten och vid vart och ett av dessa ha biträts av minst två tredjedelar av de röstande.

Vid det första av dessa årsmöten, där frågan upptas till behandling, åligger det styrelsen att framlägga förslag till disponerande av föreningens tillgångar.

Militära femkampen

1993 fick IB2 Karlstad av Chefen för Armén uppdraget att genomföra två stora internationella tävlingar i Militär Femkamp. Militära Nordiska Mästerskapen 1996 (NMN) och Militära Världs Mästerskapen 1997 (MVM). Efter fusionen och flytten till Kristinehamn startade förberedelserna och ganska snart insåg vi att dessa stora arrangemang krävde hela garnisonens delaktighet.

Vad är egentligen Militär Femkamp? Den frågan är befogad även om många som gjort lumpen säkert provat på en del av grenarna.

1946 tog en fransk kapten vid namn Henri Debrus (senare överste och president för CISM) initiativet till att organisera en tävling exklusivt för armén. Den första tävlingsformen gick till så att de tävlande släpptes med fallskärm över en förutbestämd plats och därefter skulle förflytta sig en sträcka av 20 kilometer. Banan innehöll ett antal hinder och även vattendrag som skulle passeras. Avslutningsvis genomförde man ett stridsmoment med skjutning och handgranatskastning.

Med anledning av att det endast var en begränsad målgrupp som hade möjlighet att tävla (fallskärm) modifierade man tävlingsformen genom att ta bort det inledande hoppet och förfina de andra momenten. Därmed uppstod den nuvarande formen av Militär Femkamp.

Första grenen är skjutning liggande med gevär mot en tioringad tavla på ett avstånd av 200 meter. De tävlande skjuter en "långsam" serie om 10 skott på 10 minuter och en snabbserie om 10 skott på 60 sekunder. Följaktligen kan man skrapa ihop 200 skjutpoäng. För att erhålla 1000 femkampspoäng skall man skjuta 180 skjutpoäng. Varje skjutpoäng är värt 7 femkampspoäng. Ett gångbart resultat i de stora sammanhangen är 195 skjutpoäng, vilket då skulle ge 1105 femkampspoäng.

Christina Cedervind, tävlande för I2 IF, sköt hela 197 poäng vid VM tidigare i år i Österrike. Christina och Catarina Widing som även hon tävlar för I2 IF är två tjejer som satsar stenhårt mot VM-97.

Den andra grenen är hinderbanelöpning där man skall passera ett tjugotal

hinder på en sträcka av 500 meter. Världsrekordet för herrar är otroliga 2.13.7 min, satt av den genom tiderna bäste militära femkamparen, tysken Hartmut Nienaber.

En bra tid är 2.20 min, vilket ger 1140 femkampspoäng och det är vad de bästa svenskarna gör. De bästa flickorna gör tider runt 2.30, men springer en reducerad hinderbana där bl.a stegarna är borttagna.

femkampspoäng, är man dessutom en hejare på att kasta långt, förslagsvis 60 meter, får man ihop ett mycket gångbart resultat även sett ur internationell synvinkel. Ovannämnda resultat skulle ge hela 1104 femkampspoäng.

Den femte grenen är 8 kilometers terränglöpning och här bör man göra runt 26.30 min för att ligga bra till, detta skulle då ge 1087 femkampspoäng. Damera springer 4 kilometer och de bästa gör runt 14 min.

Skulle någon av svenskarna göra dessa grenresultat, som ger den totala summan 5544 poäng under VM skulle det vara högaktuellt med en medalj av ädel valör. En som har den potentialen är Bengt Björklund från Örebro, se bild nästa sida.

En simmare i hindersimningen forcerar ett av hindren

Den tredje grenen är hindersimning där man simmar en sträcka av 50 meter bestående av ett antal hinder som skall passeras. Världsrekordet är 25.0 sek och en bra tid är 27.0 sek, vilket då skulle inbringa 1108 femkampspoäng.

Den fjärde grenen är precision- och längdkast med handgranatsattrapp. De tävlande kastar fyra granater mot ringar på ett avstånd av 20, 25, 30 och 35 meter och avslutar med längdkast. Damera har en lättare granat och något kortare avstånd. Lyckas man med att träffa innerringen med varje granat får man ihop 136

Sverige har haft stora framgångar och inte minst I2 som var det ledande förbandet i landet under 60-, 70- och del av 80-talet. Birger "Fille" Eriksson var grundaren och pådrivaren i Karlstad och han hade stor del i framgångarna. Därefter tog öv Gösta Mittag-Leffler över och fortsatte driva femkampen i landet och bidrog som sektionschef till att Sverige tog hem VM- guld 1977.

Under åren har många fina femkampare passerat revy och här bör nämnas Roland Collander, Björn Hjalmarsson, Per Rabe, Kenneth Olofsson och Hans

till Värmland 1997

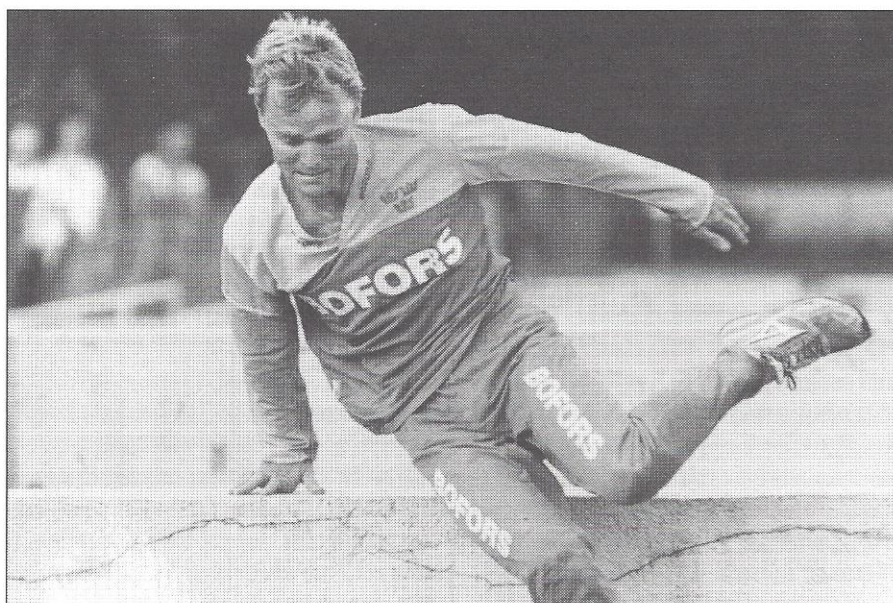
Bartholdsson. De tre sist nämnda var alla med förra gången det begavs sig i Kristinehamn, 1977, då Sverige blev världsmästare. Rolf Björklund "gammal" A9-are var också en av de tongivande i laget och vem kommer inte ihåg Rolfs kapacitet i hinderlöpning. Andra kända femkampare från Kristinehamn är "Kea" Antonsson och "Lilleman" Karlsson.

Den mest framstående av alla är utan tvekan Magnus Heager som dominerade femkampen i Sverige under 1974-1981. Magnus har fortfarande det svenska rekordet i de fem grenarna och det är 5539 p, satt i München 1979. Magnus var för övrigt också med i det vinnande laget 1977. Magnus var en otroligt bra kastare, han gjorde som bäst över 80 meter i längd.

Jag minns särskilt en episod vid SM i Norrtälje, då nämnde Magnus fick i väg ett helt otroligt längdkast och lyckades träffa en belysningsstolpe långt utanför banans begränsning. Det utbröt ett mindre tumult, om hur man skulle mäta detta jättekast. Följande förslag hördes runt den lite lyriske Magnus som ju aldrig hade kastat så långt någon gång: "Såga av stolpen, lägg den på marken, mät till märket i stolpen", "mät till stolpens fot och i höjd till märket i stolpen och använd vetenskapens erkända formler". Som ni säkert förstår blev kastet till Magnus stora besvikelse underkänt.

Thomas Langer är en annan av de stora profilerna som kämpat för I2 IF. Han har faktiskt tävlat under tre decennium, började som 16 åring under 70-talet och deltog vid VM i Brasilien 1995. Tomas har deltagit vid ett stort antal internationella tävlingar och verkligen gjort reklam för I2, IB 2. Thomas har nu övergått till ledaruppdrag och svarar tillsammans med Mats Johansson (FJS) för förbundchefsskapet.

Anton Bondesson vpl vid Livkompaniet IB 2 är en av de största talanger som kommit fram de senaste åren. Anton blev uttagen i årets VM-lag och gjorde en mycket bra insats vid VM i Österrike, han blev 4:e svensk och bidrog alltså till det fina lagresultatet (4.lag).

Bengt Björklund från Örebro har under det gångna året varit bäste europé.

Naturligtvis önskar man att det fanns många unga yrkesofficerare som satsade hårt. Man borde ju kunna kombinera sin tjänst med träning och tävlande på ett bra sätt utan att det behövde påverka möjligheten att göra karriär. Magnus läste till läkare under sin karriär som femkampare och är numera forskare och det tyder onekligen på en stor kapacitet. Stefan Gantelius som tävlar för I2 IF är också en läkarstuderande som satsar mot VM- 97.

Har Sverige någon chans att ta medalj vid MVM? Ja! Individuellt kan Bengt Björklund från Örebro till och med stå högst på pallen, han blev Europa mästare -92 och har vunnit Europacupen de senaste två åren. I lag kan Sverige mycket väl ta medalj.

Militär Nordiska Mästerskapen är avklarade och hela 12 länder gästade oss. Här följer ett resultatsammandrag:

Herrar

1. O Helfenschneider Österrike	5313
2. B Björklund Sverige	5296
Nordisk Mästare	
3. D Canart Belgien	5282
4. A Nielsen Danmark	5272

Lag

1. Österrike	20950.3
2. Danmark	20816.2
Nordiska mästare	
3. Sverige	20774.5

Damer

1. H Olsen Danmark	5187
2. C Flarup Danmark	5047
3. B LangeDanmark	4960

Glädjande var att de Baltiska Staterna deltog för första gången. Övlt Lars Ramström, tjt brigadchef IB2, gjorde här en jätteinsats och organiserade bland annat en resa till Riga där en delegation bestående av Lars Ramström, Håkan Grahn och Bengt Björklund genomförde ett träningsläger med deltagare från Estland, Lettland och Litauen. Detta föll ut väldigt bra och resulterade i att de Baltiska Staterna introducerades i den Militära Femkampen.

Garnisonen fick ta emot mycket beröm från de tävlande länderna efter Nordiska och efter att utvärderat och dragit erfarenheter från MNM känner vi oss rustade att ta oss an den stora uppgiften nämligen MVM.

Fortsättning sida 14

Militära femkampen . . .
fortsättning från sida 13

Målsättningen

Sverige har fått förtroendet att arrangera två viktiga tävlingar: Militärt Nordiskt Mästerskap 1996 och Militärt Världsmästerskap 1997 i Militär Femkamp.

Chefen för armén har valt Kristinehamns Garnison till arrangör. Det är ett led i den satsning på vår garnison som också framgår av ÖB Försvarmaktsplan. Vi kommer genom den satsningen att få kvalificerade anläggningar och därför framstå som Sveriges femkampscentrum.

Tävlingarna ger oss mycket goda möjligheter att visa vår kompetens och vårt goda samarbete i garnisonen. Värmlandsbrigaden har det formella uppdraget, men hela garnisonen deltar i förberedelser och genomförande.

Försvarmakten har avdelat resurser för att delta men självfallet också för att arrangera internationella militära tävlingar.

Vi skall stärka Försvarmaktens anseende samtidigt som våra arrangemang skall präglas av ekonomisk återhållsamhet.

Genom förutseende och skickligt arbete, omtanke och vänligt bemötande och genom att utnyttja våra samlade krafter skall vi göra tävlingarna till en höjdpunkt, både för våra gäster och oss själva.

Vi utgår från att det kommer 25-30 nationer till Kristinehamn under MVM, vilket innebär cirka 300 gäster från hela världen.

Datum	1997-08-02—11
Invigning	08-04 1900
Skjutning	08-05 0800-1700
Himderbana	08-06 1200-1900
Hindersimning	08-07 1000-1900
Gustafsvik Örebro	Handgranat
	08-08 0800-1800
Terränglöpning	08-09 0900-1300
Stafett hinder	08-10 1000-1200
Prisutdelning	08-10

Håkan Grahn

Sanna historien om Runstenen vid Sanna Herrgård

I Värmlandsörnen 1993 skrev Lennart Bergman, Falun, om hur han under Jubelmuck gjorde en nostalgisk vandring på regementets övningsfält i Karlstad och bland annat förgäves sökte efter en minnessten vid Sanna Norra. Jag vet var stenen finns nu och hur den kom till herrgården. Det var nämligen jag som fann stenen och jag tror mig också veta stenens historia i modern tid.

Det var nog 1927. Dåvarande kaptenen Gunnar Karlsson med maka och 8 ungar av vilka jag var den näst yngste, hade hösten före flyttat in i herrgården.

Nu var det vår. Jag låg väl gömd och kamouflerad under en tät gran bara cirka 5 meter från vägkorset vid Sanna Södra. Naturligtvis i ungdomligt övermod riskabelt nära vägen. Men jag ville se "krigarna" ordentligt, när de kom marscherande kompanivis till och från södra skjutbanan. Jag gömde mig därför att krigare kunde vara farliga. Storebror Gunnar (Klas) hade nog skrämt mig.

Jag hade legat där flera gånger tidigare. Men denna dag tyckte jag att marken som jag låg på var ovanligt hård. Jag tog bort lite lingonris, lite jord och moss. Jag låg på en alldeles platt sten. Jag fortsatte att skrapa. Stenen hade raka kanter. När den var helt blottlagd, var den cirka 1 x 1 meter och i ena änden fanns skårar som bildade en figur! Jag tyckte den liknade en gran, så som barn ritade. Senare tolkningar var att det skulle föreställa kölen på en båt.

Jag var 5 år och hade nog hört talas om runstenar men aldrig sett någon. Jag förstod hur som helst att detta var något märkvärdigt. Jag sprang hem till mamma och berättade, trots att jag olovades hade smitit långt hemifrån. När pappa fick se stenen, fick jag beröm, stryk förekom inte.

Pappa bad folk från Värmlands museum komma och titta. De blev tydligt villrådig. Expertis från Stockholm, eller var det manne från Uppsala, tillkallades. Även dessa skakade på huvudet. Det var något som inte stämde. Inga runor på den flata stenen. En ristning men inte på en håll.

Pappa fick tillstånd att flytta stenen till herrgården. Där ställdes den upp mitt framför huset på andra sidan vägen. På högkant som en runsten. Vi barn kallade den också "Runstenen".

Det blev höst. En morgon knackade en främling på dörren. Han såg ut som en luffare men var väl en högst respektabel handelsman, med dåtida mått mätt, som sålde skosnören och rakblad. Han brukade vandra mellan Karlstad och Dalarna.

Han fick sig ett morgonmål av gröt och smörgås, vilket väl var hans egentliga ärende. Redan i dörren sa han,

- Hôcken ä dä som har flött min sten?

Och så berättade han att han brukade sova i en lada under sina vandringar och brukade vakna tidigt. Innan folket i gårdarna vaknade, ägnade han sig åt att sitta just på mitt gömställe och hugga på en sten. Det var min sten och så var det med vår "runsten".

Denna Sanna-historia berättade jag vid ett bord under ett av våra kamratföreningsmöten, det sista förresten tror jag som självständig förening. Då fick jag höra att "Kalle" Lundgren (som ofta var en spjuver, obs parentes!) brukat upplysa subalternerna om att stenen var en blodoffersten från vikingatiden. Man ljöt sitt blod och lät det rinna i skårorna på stenen som ett offer till någon gud.

Sedan föll stenen omkull, troligen när vägen förbi herrgården breddades, kanske i början av 70-talet. I samband därmed bokades det med tunga maskiner och en djungel av ogräs och högt sly växte upp. Det var inte konstigt att Lennart Bergman fick leta förgäves på sin vandring. Jag har själv letat flera gånger under senare år.

Sanna herrgård brann ner 23 april 1996 men stenen ligger nu alldeles vid vägkanten uppe på bortre dikesreningen. En svåger till mig skurade den ren sommaren 1996 så att ristningen nu är fullt synlig. Jag har fått lov att flytta stenen till mina nuvarande hemtrakter men helst ser jag att "runstenen" blir rest ännu en gång ungefär på samma plats som förut med en skylt som informerar om stenens historia.

Erik Karlsson

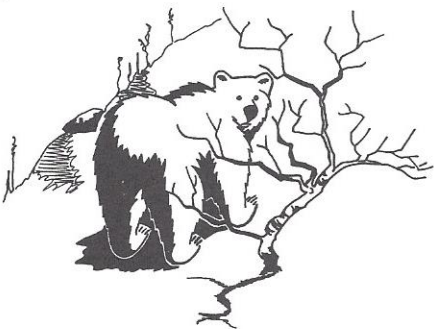
Lapplands Jägarregemente 50 år

Lapplands Jägarregemente I 22, som är arvtagare till skidlöparbataljonen vid I 19 i Boden, såg dagens ljus 1910. Bataljonen blev snabbt känd som ett utpräglat elitförband. Vid vinterfälttjänstövningen i fjällen 1940-41 sade generalen Archibald Douglas,

- Det är första gången jag sett väl krigsutbildad svensk trupp.

I september 1940 flyttades bataljonen från Boden till Kiruna, Abisko och Riksgränsen. Under andra världskriget omorganiserades skidlöparna till en jägarbataljon som 1945 blev permanent förlagd till Kiruna. Därmed skapades Arméns Jägarskola som i sin tur 1975 ombildades till Lapplands Jägarregemente.

Kirunaförbandet har nu nått mogen ålder men det har inte inverkat menligt på vitaliteten. Lapplands Jägarregemente är liksom sina föregångare ett elitförband med fjällvärlden och vildmarken som övningsområden.

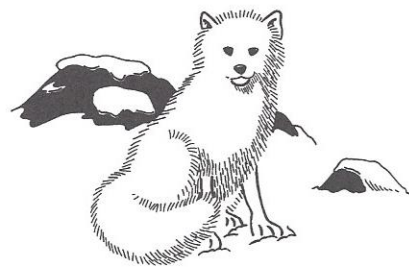
Men även om den speciella jägarandan lever vidare, har givetvis mycket förändrats under de 50 år som gått. Det finns få platser i Sverige som kan mäta sig med Kiruna. Kommunen är större än Halland, Blekinge och Skåne tillsammans och innevånarantalet är bara 26000. Det finns 7 fritt forsande älvar, över 6000 fiskrika sjöar, ett 30-tal fjälltoppar över 1900 meter. Vattnet är friskt och klart. Ute i markerna träffar du oftare på örnar, ripor och älgar än människor.

Under dagarna 8-10 september 1995 firades regementets 50 årsjubileum. Det var marscher i centrum, uppvisning av materiel, vapen, fordon med mera, överlevnadskonst och olika rekrytåldersgrupper. Generalen Åke Sagrén tillhörde 64-orna.

På lördagen avtäcktes en minnessten på regementsområdet. Ett kort tal hölls av regementschefen överste 1.gr Björn Lundquist, varvid regementets marsch framfördes av Arméns musikkår Norrland. Stenen var ett jättemalmblock som skänkts av LKAB. Dagen avslutades med middag för 600 personer i regementets matsal Restaurang Norrskenet. Flera utländska gäster var inbjudna, bland andra Norges och Finlands ÖB. Korta tal och skålar alltifrån H M Konungen och neråt. Fältartisten Titti Sjöblom med sällskap underhöll och svarade för dansmusiken. Kvällen avslutades med tapto i Jägarparken.

Flera av de gamla skolcheferna deltog. Från Värmland var vi 7 deltagare, bland andra de gamla kompanicheferna Magnus Eriksson och Per Sjölander. På söndagen åkte vi buss till Abisko för invigning av en minnessten i järnmalm, skänkt av LKAB. Stenen har placerats vid fjällvandrarans utfart från Abisko turiststation Kungsleden och minner om skidlöpar/jägarbataljonens insatser under andra världskriget. Regementschefen talade, tackelset föll och Bo Melin, Karlstad, nedlade en krans. Fanfar och musik av Kiruna musikskola.

Fältlunch serverades vid Abiskojojkens kanjon, solen lyste från en klarblå himmel och vegetationen flammade i de

grannaste färger. Även kringströvande och hundar bjöds på kronmat och många önskade nog en tredje hand för att balansera dryckesmugg, tallrik med pytt i panna, ägg och rödbetor, smörgås, kamera.

Efter färden åter till Kiruna återstod att packa och tacka innan bussar skjutsade oss vidare till järnvägsstation eller flygplats. Många av de gamla damerna tänkte nog på Ulla Billquists "Han är min soldat någonstans i Sverige", när de betraktade de unga, spänstiga, kortklippta gossarna på kaserngården.

Sven Larsson

Svensk soldat

Den som ska övas för ofred och örlig bör ha ork, vara spänstig och rörlig vilket i Sverige vållat bekymmer ty har det sagts, uniformerna rymmer endast med möda nationens rekryter som är så tjocka att utrymmet tryter. Och håret är långt och fett som hos en ladugårdsdeja så risken är den att det fastnar i en cykelkedja.

Hårnät finns redan, ska nu även korsetter

bäras av manskap och kanske som förr av kadetter.

Nej, aldrig i fält med en sådan mojäng då är det bättre att du blir kvar i din säng.

Minnestavlan i Abisko

Gud och det lilla

S om garnisonspräst utför jag inte så ofta några storverk, inga väldiga resultat. Mitt arbete spelar nog inte så stor roll för majoriteten. Men jag tror ändå att det stora och viktiga sker i det lilla, i vardagens småhändelser.

I jul kommer vi att läsa julevangeliet kyrkorna runtom i landet. Det börjar väldigt storslaget med att kejsar Augustinus skall låta skattskrivna hela världen, En pampig inledning. Det fascinerande är dock att när man har läst evangeliet och lagt Bibeln ifrån sig, har man glömt allt om Augustinus. Det vi minns då är en gammal änka som lägger några kopparmynt i en kista och ett bortsprunget lamm. Det är det som är viktigt då.

Jag tror det gäller i andra sammanhang också. De viktigaste sakerna i livet hänger sällan ihop med världshändelser. De viktiga sakerna i livet är ofta de små sakerna. Ett möte, ett samtal, något ord. Eller kanske ett barns födelse. Det vet alla föräldrar, livet blir sig aldrig likt efter ett barns födelse.

Precis som världen inte blir sig lik efter Jesu födelse. Man tycker att Gud kunde gett sitt folk som väntat i flera tusen år, något pampigare och mer storslaget tecken på att Frälsaren äntligen hade kommit till jorden.

Men inte. Det är några herdar, vår tids bilskojare, som först får reda på att det har hänt. Och vilket tecken de får. Ett nyfött barn som ligger i en krubba.

Kanske en fingervisning till oss att Gud finns i det stora och väldiga men kanske ännu oftare i det lilla och nära. För Gud är närvaro. Jesus mötte människor där de utförde sina vardagliga sysslor. Där mötte han dem, enkelt och anspråkslöst ofta i små sammanhang.

Jag vill också möta människor där de finns till vardags. Att dela en bit vanlig vardag men ändå tala om det som ligger utanför, det annorlunda.

Därför är jag garnisonspräst. Jag arbetar i snitt drygt 20 timmar i veckan med anställd personal, både civil och militär, med värnpliktiga och elever på de militära skolorna, med de värnpliktiga som gör sin grundutbildning. Jag har utbildning i etik och moral. Då talar vi om vad som är ett gott liv, vad som är viktigt i livet, vad som är rätt och fel, gott och ont.

Jag har utbildning i krigsgravtjänst. Då talar vi om döden, om sorg och om hur det påverkar vår syn på livet. Jag har en del enskilda samtal både med värnpliktiga och anställda på dagtid och på natten. Jag tillbringar en hel del tid ute i skogen på övningar. Ibland har jag korum och ibland är jag bara med ändå. Jag går med soldaterna, äter, sover och gräver. Jag hugger ved och får stickor i händerna. Jag fryser på vintern och svetstas på sommaren.

Min enda målsättning är inte att omvända människor. Jag hoppas och tror att om det jag säger, gör och är, får några att fundera på sitt liv, få nya perspektiv, se på sin Gud på ett nytt sätt, då är det bra nog.

Jag skulle vilja förmedla att tron på Gud inte innebär att man går från klarhet till klarhet, att man är bättre på att leva och välja rätt än andra. Eller att tron på Gud innebär att man sitter inne med alla svar på frågorna om livet. Eller att man alltid är lycklig och stark.

Jag skulle vilja visa att om man tror på Gud, innebär det att man aldrig är ensam. Att tillvaron aldrig är tom eller

bottenlös. Att man har någon att vända sig till, när vargtimmens isande kyla griper en i nackskinet. Att man har någon att rikta sin glädje till, sin glädje över att finnas till, att leva. Att det finns någon där, någon att be om förlåt och någon att förlåtas av.

Mitt arbete på garnisonen betalas av kyrkan. Idag är det en hel del som går ur kyrkan. Skatteintäkterna minskar. Pengarna räcker inte. Vi drar in på tjänster och jag misstänker att min tjänst är en av dem som går först. Därför vet jag inte hur länge jag kan fortsätta arbeta. Det blir kanske inte så länge till. Det tänker jag på ibland.

Då går jag och sjunger på en av de vackraste psalmer vi har, psalm 399 i svenska psalmboken.

Vi ber för dem vi saknar
då vi församlas här
för dem som inte anar
vad tro och trygghet är
för dem som vi har sårat
med vad vi gjort och sagt
för dem som vi har hindrat
att se din kärleks makt.

Vi tänker på de många
som känner andras dom
på dem som vi har svikit
och inte brytt oss om.
Vi ber dig, Gud, om nåden
att medan än är tid
få gå med ljus och glädje
till den som saknar frid.

*En Välsignad Jul önskas dig av garnisonspräst
Zarin Spångberg*

Katastrofövningen för Garnisonen

Med strålände väder börjar denna spännande dag, när katastrofövningen för Sjukvårdsskolans och Artoff:s slutövning i Kristinehamns garnison drar i gång 23 oktober 1996.

Vi står samlade, gänget skademarkörer, vid parkeringsplatsen KPS och väntar på bussen som inte kommer. En militärlastbil kör förbi och Elisabeth Katisko, vår lärare, börjar bli befogat otålig, när klockan hunnit bli fem minuter över tio. Efter en kort telefonsamtal konstaterar hon att vi är bortglömda av transporten men blir i alla fall lovad att bussen ska komma med det snaraste. Det gör den och vi kan bege oss mot Hollywood (regementet).

Vid sjukvårdsskolan tar sjukvårdslärare Kerstin Erlandsson emot oss. Efter en snabb genomgång är det dags för förklädningen av skademarkörerna. De flesta fick uniform M 56, den måtte väl snart ha antikvärde.

Kerstin är tydligen inte bara vårdlärare utan också en proffsig sminkös. Jag ser förundrat på hur hon snabbt och skickligt förvandlar dessa snygga, välkammade tjejer och killar till blodiga, sönderslagna människor. Medan hon utför detta sminkande, ger hon utförliga instruktioner till var och en om skadans art och hur de ska agera.

En manlig elev får till uppgift att själv sminka sig i pannan med vit pasta för att se cyanotisk ut i sitt "chockade tillstånd". Tyvärr blir det lite för mycket smink och han liknar mest en clown. Men med många hjälpsamma händers verk ser han snart ut som en chockad kapten med de tre stjärnorna på kragen.

När alla är färdiga bjuds det på lunch, potatisplättar med lingonsylt och varm saft. Hemska matgäster den dagen! Jag undrade hur det skulle gå för Gunilla att äta. Hon hade ju en trädgren genom handen. Men i det här glada och positiva gänget är inget omöjligt, hjälpsamheten är stor.

Närmare klockan 12 är det dags att bussen för oss till skadeplatsen. En större trafikolycka iscensätts och Kerstin Erlandsson visar var och en dess plats,

arrangerar lite här och där. Vi är fem observatörer som får olika positioner att bevaka.

Nu, borta vid grinden, rusar soldater in mot olycksplatsen. De delar upp sig till de olika havererade fordonen. Det syns tydligt vem som har befälet och agerar räddningsledare, en glasögonprydd skåning med röd mustasch.

Skrik från skadade människor, rökmoln sprider sig. Men soldaterna behåller sitt lugn och sonderar terrängen. Jag börjar bli otålig, varför skyndar de sig inte? Några soldater går in i bussen och rapporterar skador. Prioriteringen går nog egentligen snabbt men jag tycker tiden står stilla.

Lena F, bussens chaufför, blir snabbt omhändertagen, hon har en krosskada/skärsår i pannan. Hon är medvetslös, får tryckförband över sårskadan och bärs ur bussen för att bli helkroppundersökt. Hon läggs i framstupa sidoläge för att få fria luftvägar. Jag undrar om det var på henne de använde den lilla svarta ficklampan som Elisabeth Katisko pratade om. Kontroll av pupillerna är viktig vid skallskada, olika stora pupiller kan vara tecken på allvarlig hjärnskada.

Anna-Lena, som är lindrigare skadad med ett skärsår på handleden, får ett tryckförband omlagt. Hon är såpass att hon blir uppmanad av en soldat att övervaka Lena F och Christina, som är vid medvetande men har en hemsk ögonskada, ögat är förlorat. Hon blir undersökt och omhändertagen med tryckförband över skadan. Christina läggs på bår med högläge av huvudändan. Anna-Lena sitter hopkurad med en filt över sig emellan de två och rapporterar förändringar hos Christina och Lena F.

Lena I ligger utanför bussen med ansiktet brännskadat och har andningssvårigheter. Två soldater hjälps åt med henne, vatten hålls över ansiktet för att kyla ner brännskadan. Hon helkroppundersöks med carotispulsation och läggs med framstupa sidoläge men andningen är inte tillfredsställande. Oxygenaggregatet visste soldaterna inte var det var eller om de hade det med. Blöta kompresser lades över Lenas ansikte och

så kom hon snabbt iväg till uppsamlingsplatsen. Där kunde hon få oxygenbehandling.

Jag går runt och använder kameran flitigt. Det känns som att vara med i en tredimensionell film. Vanja sitter fortfarande stilla, varför hjälper ingen henne? Kan inte låta bli att kasta ett öga då och då. Det är nästan så att jag vill skrika till soldaterna att kolla henne. Hon är ju cyanotisk och helt tyst!

Klagoljud och stönanden hörs runtom, verkligheten kan inte vara värre. Maria får hjälp ut, stödd på en soldat. Hon är svårt chockad, har en krosskada över vänster öra och klagar över att hon inte hör. Kroppsundersökning och tryckförband över örat blir åtgärderna.

Anette D ser jag sitta i allt kaos med en öppen näsbensfraktur, får förband. Eva-Stina är chockad, försöker smita och pratar gallimatias. Till min stora förvåning blir hon så väl omhändertagen trots endast småblessurer att det nästan verkar skumt. En soldat satt hela tiden vid hennes huvud, pratade, såg till att hon fick högläge med benen och en filt omslappad kring sig. Hon blev till och med buren på bår till uppsamlingsplatsen. Det rädde lugn mitt i allt kaos. Det är fantastiskt att se soldaterna hela tiden prata lugnande och tröstande.

Anette O blir hjälpt ur bussen. Hon har lite skrapår i pannan och är allmänt omtöcknad. Hon får sätta sig lutad mot bussen. Soldaten kollade att allt var OK och gick sedan vidare. Men något senare tittar en annan soldat till Anette och frågar hur hon mår. Anette har blivit sämre, klagar över illamående och blir lagd i framstupa läge. Gunilla har fått sin handskada omsedd i ett tidigt skede. En gren som genomborrat handen, blir fixerad med förband.

Kerstin sitter fast i bussen men kommer loss till slut. En fotledsfraktur? Fixation görs på henne och hon blir flott buren i gullstol till uppsamlingsplatsen. Katarina har en skärskada i vänster underben. Hon får såret omlagt med tryckförband. Benet i högläge som finurligt görs med ryggsäck och hjälm.

Elisabet ser jag då och då, vi går runt

Katastrofövning . . .**fortsättning från sida 17**

men stöter ibland på varandra och säger några ord. Mariannorna, Helena och Anna ser jag inte till, förmodar att de sitter i W-bussen. De flesta är nu på uppsamlingsplatsen, vi observatörer beger oss också dit. Där råder alltså kaos med skadade på bårar längs vägen, chockade irrar runt medan några barn sitter alldeles stilla. Alla väntar de på transport av något slag.

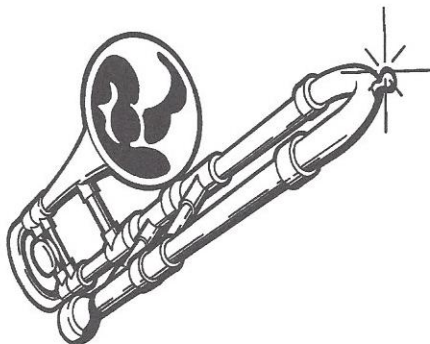
Vanja sitter ensam på en sten men plötsligt reser hon sig och får tag i ett gevär som någon soldat "slarvigt" lagt ifrån sig. Hon blir dock snabbt uppmärksam och fråntagen geväret för att sedan bli övervakad tills transport anländer. Räddningsledaren går runt, förhör sig om de skadades tillstånd för att än en gång prioritera med vad och vart de ska åka.

Jag ser fortfarande hur soldaterna på ett emotionellt sätt behandlar de skadade, stoppar om, ger information, tröstar och har ett smittande lugn. Jag får åka i bussen med soldaterna och lindrigare skadade. Några ligger på bår i mittgången, andra sitter. Fortfarande visar soldaterna prov på sin uppfinningsrikedom. Gevär användes till höglägesfixering.

Helena ser jag nu, hon har tydligen en armskada. Öppen förmodar jag, eftersom hon får högläge av armen, som ordnas genom att en ryggsäck fästes i handleden och remmarna sätts fast i bagagehyllan.

Kapten Denis Flygh, ansvarig för katastrofövningen och utbildningen, sköter utvärderingen. Alla får säga sitt om iakttagelser och bemötande. Jag hör att det finns behov av att prata om det som hänt. Jag förstår hur viktigt det är med en krisgrupp efter en stor olycka. Tyvärr blev utvärderingen väl snabbt avklarad, möjligen beroende på den försenade transporten under förmiddagen. Alla inblandade fick dock stort beröm och tack.

Med kaffe och wienerbröd slutade dagen hos Kristinehamns Garnison. Och jag gör en stilla reflexion att tjejerna säkert skulle kunna klara intagningsprov till vilken scen- eller teaterskola som helst. Inlevelseförmågan hos dem var enastående.

*Lena Eliasson***Carlstad Big Band**

På våren 1971 fick Harry Sernklef, ledare och musikdirektör vid Värmlands regementes musikkår, den strålande tanken att vid rekryternas årliga muckarfest i stället för sedvanlig marschmusik bjuda på storbandsmusik och jazz. Sernklef var själv en hängiven jazzentusiast och tillika en mycket skicklig klarinettist med hjärta och spelstil i Benny Goodmans och Åke Hasselgårds anda.

Harry Arnold ombads att komma till Karlstad för att leda och instruera fanjunkare, sergenter och furirer i den svåra konsten att spela jazz. Efter en tid inträdde regionmusikreformen och Sernklef försvann från Karlstad.

Då "dog" storbandet en tid tills Bertil Axelssons spelsugenhet blev för kraftig. Han tog kontakt med en del musikanter och undrade om de var intresserade av att fortsätta med storbandet på "civil" basis fast med regionmusikanter som stomme. De var intresserade och så började man spela igen.

Flera ledare för bandet har kommit och gått men sedan ett antal år tillbaka är Per-Anders Carlsson, för detta trummis hos Vikingarna, bandets ledare och pådrivande kraft. I år firar Carlstad Big Band 25 årsjubileum.

Värmlands regementes och Värmlandsbrigadens Kamratförening sänder hjärtliga välgångsönskningar till Carlstad Big Band, som har sina rötter i regementets musikkår.

Kerstin Erlandsson

Källa till historik: CBB historiepärm av Lasse Lindgren

Ett brev kom

Hösten 1996 erhöLL Lennart Persson, Kamratföreningens historieberättare, ett brev som gjorde honom närmast rörd.

Löjtnant Lennart Persson!

Jag som tar mig friheten att skriva till Dig, är en koktrosschef som haft förmånen att tjänstgöra under Dig. Senaste gången Du blev drabbad av mig var 1964 i Vitvattnet. Jag hade också förmånen att under rekryttiden 1954-55 bli anförd och upplärd av Dig.

Anledningen till att jag just nu skriver dessa rader är en bild i Värmlands Folkblad. Då tänkte jag, när jag fick se Dig på kortet, att där är ju min chef som jag tyckte så mycket om. Du ska veta att Du var en populär härförare bland manskapet! Positiv, beslutsam och en massa humor och dessutom rättvis. Ja, där har man löjtnant Persson. Jag minns tiden i Stortrask med glädje tack vare Dig.

Hoppas Du inte tar illa upp, när jag sänder Dig dessa rader. Allt gott önskar jag Dig.

*Hälsningar
koktrosschef G (Gunnar) Fernström,
Torsby*

Manusstopp

**Manusstopp för nästa års
Värmlandsörnen
är 1 november.**

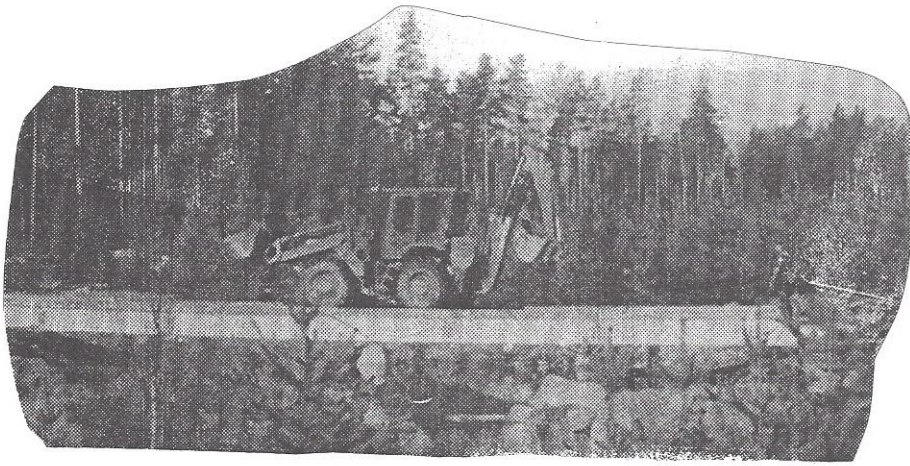
Det betyder inte att Ditt bidrag, Din artikel, skall vänta till dess. Vi samlar in artiklar hela året. Vårt skafferier för artikelidéer är rymligt.

Sänd in Din artikel under adress

**Värmlandsörnen
681 82 Kristinehamn**

Gillberga kompani 96/97

Pionjärer i brigaden

Krigsbro 4 under byggnad med ett minum av personal och under tidspress

Utbildningen vid Gillberga kompani syftar till att förse Värmlandsbrigaden med ett Pi kompani och en BatPi pluton.

Några av de konster som kommer att läras in under året är:

- Byggande av bro (KB 4)
- Vägförstöring
- Mineringar
- Strid
- Färjeförbindelse
- Minspaning/röjning
- Sprängtjänst

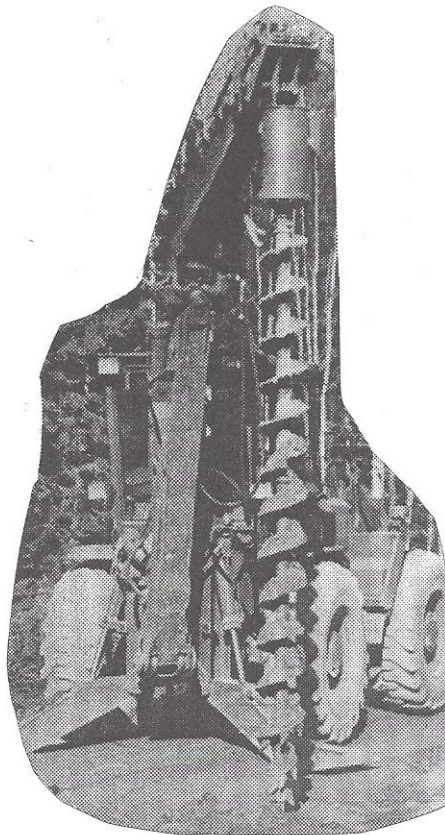
Fältarbetsrutinen är starkt varierad hos yrkesofficerarna, varvid stor vikt lagts på befälsutbildning.

Från och med V 41 är kompaniet fullt bemannat, vilket innebär cirka 170 värnpliktiga och 16 yrkesofficerare.

Vi som arbetar i Gillberga kompani, ser fram emot ett intressant och lärorikt utbildningsår.

God Jul och Gott Nytt År önskar

Mj Sarri	Lt Bylund
Kn Byrén	Lt Danielsson
Lt Nyman	Lt Eriksson
Kn Pettersson	Fk Stridh
Kn Rogemar	Fk Eriksson
Kn Jansson	Fk Pettersson
Kn Skoglund	Fk Karlsson
Lt Johansson	Fk Blomquist

Minborr manövrerad och driven av traktor. Borrens längd cirka 3 meter

Jösse kompani

Jösse kompani utgör utbildningsåret 96/97 en sammanslagning av Jösse och Älvdals kompanier.

Personal utbildas i lednings- och underhållsfunktioner, specialister på indirekt eld och sjukvård. Med stöd från mekanikerskolan utbildas fordonsmekaniker. Vapen- och signalmekaniker utbildas i Boden, Östersund och Linköping. Pionjärplutonen utbildas vid Gillberga kompani och ansluter till Jösse kompani V 710.

Under befattningsutbildningen stötts vi av sjukvårdsskolan och motorskolan. Totalt på kompaniet finns 35 olika utbildningslinjer. Som kompanier kan vi verka från V 710.

Kompaniledning

KompC	Mj Mikael Blom
Stf 1	Mj Per-Joel Sewelen
Stf 2	Mj Anders Olsson
Adjutant	Lt Örian Miller

Stabs/tross pluton

Chef	Kn Per-Anders Berglund
Stf	Fk Henrik Andersson

Trosspluton

Chef	Kn Leif Nilsson
Stf	Lt Stewe Fogderud
Instr	Fk Stefan Karlsson

Sjukvårdspluton

Chef	Kn Johan Rülker
Stf	Lt Dennis Andersson

Ledningstropp

Chef	Kn Lars Jonasson
Stf	Kn Peter Jangentorp

Rep pluton

Chef	Kn Bengt Fransson
Stf	Lt Anders Söderlind
Instr	Fk Johan Gustavsson

Grk pluton

Chef	Kn Jon Tedenby
Stf	Lt Benny Karlsson
Instr	Fk P-O Näslund

Alla foton detta uppslag Karl-Olov Johansson

Bilder från årsmötet

Olov Sidetun erhåller Militära Kamratföreningarnas Riksförbunds silverplakett, överlämnad av vice förbundsordförande kommendör Sune Birke

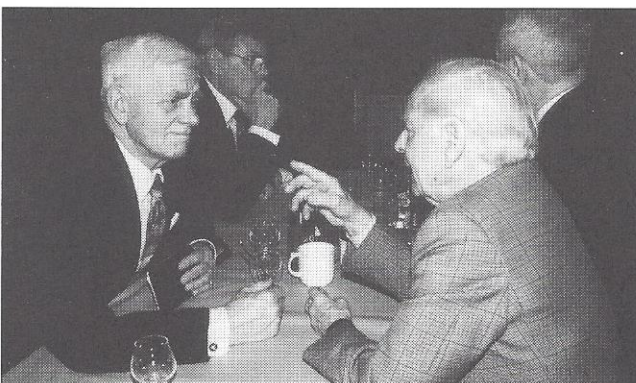
Karl-Olov Johansson får mottaga Kamratföreningarnas bronsmedalj, utdelad av Kamratföreningens ordförande Yngve Johansson

I glatt samspråk fr v kommendör Sune Birke, öv 1.gr Yngve Johansson, öv 1.gr "Sir Henry" Magnusson och öv Einar Lyth

Nu har historieberättarna kommit igång.
Fr v Lennart Persson och Sten Hanes

i Kristinehamn 7 november

Fr v John Embro och Börje Börjesson minns tider som var

Kicki Zetterberg har synpunkter på vad kavaljeren påstår

Fr v Eric Fröjd, Alvar Björkenbeck, Gunnar Persson och C-G Näslund börjar kvällen med öl och en lång palaver

Fr v Enock Prage, Karlstad och Carl Gustav Engström, kapten/R från Partille, 1947 års elev vid I2 plutonchefsskola

Fryksdals kompani

Fryksdals kompani, livkompaniet, har i uppdrag att grundutbilda chefer, spaningsoldater och sjukvårdspersonal till Värmlandsbrigaden.

Kompaniledning

KompC Mj Lennart Nilsson
Stf Mj Mats Ekström
Adjutant Lt Jan-Olov Mithander

1. Kompanibefälsavd

Chef Kn Joakim Lööf
Instr Kn Hans Törnevik
Kn Crister Nyström
Lt Bo Nilsson
Fk Johan Ekstam

2. Kompanibefälsavd

Chef Kn Pär Blomqvist
Instr Kn Bert-Ola Jansson
Kn Stefan Jansson

Idrottspluton

Soldaterna krigsplaceras som spaningsoldater. Idrotten omfattar skytte, ishockey, orientering, skridsko, curling.

Chef Kn Anders Karlsson

Sjukvårdsskolan

Chef Kn Denis Flygh
Instr Lt Lennart Florell
Lt Staffan Jonsson
Vårdlärare Kerstin Erlandsson

Passningar som hittar rätt

Företagsgåvor som alltid finner sin mottagare

Det gäller att anpassa passningarna till sina medspelare. Att kunna läsa spelet och välja rätt passningstillfälle. Nyckelorden är naturligtvis känsla och timing.

Färjestad Reklam erbjuder ett rikt utbud av personliga gåvor, presentreklam och textilier. Vi lotsar Dig fram till det som passar bäst för mottagaren och det aktuella ändamålet.

Välkommen till
Färjestad Reklam!

**FÄRJESTAD
REKLAM AB**

Färjestadsvägen 10 • Tel: 054-18 49 50 • Fax: 054-21 91 41

Kristinehamns kompani

Kristinehamns kompani mönstrar 166 man fördelat på fyra enheter, vaktavdelning, mob/förplägnads-, bevaknings/depå- och assistentpluton. De olika avdelningarna genomför sitt amu-skede efter inryckning och på grund av ett komplext in- och utryckningssystem är amu-skedena i tid räknat olika långa. Pliktverket blev civil myndighet 1996-07-01. Assistentplutonen som för närvarande tjänstgör, blir den sista plutonen hos Pliktverket och därmed historisk.

Under amu-skedet erhåller de värnpliktiga i många stycken likvärdig utbildning som de övriga kompanierna inom garnisonen, skyddsvaktutb, pek-abc och strid är några exempel. Specialtjänst finns även inlagd i amu-perioden. De

största bitarna är motorutb 4 veckor, kokutb 5 veckor och sjukvårdsutb för ambulansförare under 8 veckor.

Kompaniet skall verka som serviceorgan gentemot garnisonen, vilket innebär att efter utbildning på kompaniet går avdelningarna ut på arbetsplats inom garnisonen.

Arbetsplatser, som vi i normalfall tillsätter, är 3 skjutfält med totalt 8 ambulansförare och ett 10-tal soldater som sköter driften. Vidare tpc, ts, fos, drift, ohs, rese, stabsavd, fsc, idrott, simhall, fogrpspekt, bra service, 77-hallen, Krongården och fostaben i Örebro.

Det rullande systemet innebär att vi utbildar tre avdelningar på kompaniet samtidigt som vi alltid har tre avdel-

ningar på arbetsplats. Därefter sker omlottveckor på arbetsplats samtidigt som vi får in en ny kull för amu-utb. Vi genomför också vidareutbildning för de värnpliktiga på arbetsplatsen för att bibehålla kunskapsbasen. Utöver egna soldater erhåller vi av rutiga skäl och randiga orsaker soldater från IB2 och A9 via Pn.

Beträffande kompaniet i övrigt så lyder vi utbildningsmässigt under IB2 och budgetmässigt under I2/Fo52. En stor fördel med kompanichefens arbete i Kristinehamns kompani är att man får ett stort kontaktnät inom garnisonen och får insikt i övriga arbetsplatsers verksamhet.

Med en historisk återblick på depåkompanier lever hågkomsten om den

Från det Gamla Carlstad

I källaren till huset Västra Torggatan-Drottninggatan (numera tomten för CGC-huset) drev Elefanta sin krogrörelse. Till höger Elefanta på 75-årsdagen. Foton tillhör Sven Larsson

Kristinehamns . . . fortsättning från sida 22

"rörliga styrkan" kvar hos många officerare. Därför drar jag litet extra på smilbandet, när någon officer ringa och frågar om det finns några värnpliktiga för allt mellan himmel och jord. Kanske levande i tron att det sitter "en hög soldater" med gevär m/96 enbart med uppgift att rycka ut för tillfälliga arbeten.

Faktum är att efter amu-perioden går de värnpliktiga direkt ut till arbetsplats. De korta amu-skedena på kompaniet medför ingen annan verksamhet än de planlagda. Avslutningsvis kan som orientering nämnas att kompaniet under 1996 genomfört 10 inryckningar, 9 utryckningar, 6 strapats/fältvane-veckor och 6 skjutveckor i Horrsjön.

Kontentan av ovanstående blir att de värnpliktiga idag lever långt ifrån den "drönarmiljö" som de levde i på den tiden, då det begav sig.

Kn Roger Jilderskog

"Elefanta", Anna Lovisa Larsson föddes i Carlstad 19 maj 1849 och dog 9 april 1926. Hon var en släkting till mig på fädernesidan. Hon kom från ett religiöst hem och att hon sedan kom att driva en krogrörelse var väl ett ödets nyck.

22 år gammal fick hon en son, Carl Fredrik, som avled som ingenjör vid 31 års ålder. Det var 1873 som hon öppnade sin krog i källaren Västra Torggatan 3, där nu CGC-huset ligger. 1898 fick hon en ny lokal i källaren samma hus men med adress Drottninggatan 17, där hon hade sin rörelse till 1919. Hon hade då varit krögerska i 46 år.

Vid 28 års ålder gifte hon sig med August Sandberg, smörjare vid Statens Järnvägar. Han led av sjukdomen Elefantiasis och fick av arbetskamraterna namnet "Elefanten". Då var naturligtvis hustruns namn klart, Elefanta. Han avled 1886 endast 35 år gammal.

Mycket underligt var att Elefanta aldrig hade något tillstånd till öl- eller spritservering men ändå hade hon en av de största utskänkningsställena i Carlstad.

Hon hade humana priser på allt som hon serverade. Kaffe med två nybakade bullar kostade 20 öre och en tallrik kålsoppa med smörgås 25 öre. Någon matsedel fanns inte men hennes special var 1 tallrik kålsoppa med frikadeller, 1 flaska öl, 1 smörgås och 1 stor sup. Allt detta för en krona.

Där var ofta mycket folk och mest på lördagsaftnarna, när beväringarna från Värmlands regemente på Trossnäs, senare Karlstad, kom. Om någon bråkade, var hon själv utkastare. Hon var ett manhaftigt fruntimmer.

När hon slutade krogrörelsen, flyttade hon till ett litet hus i hörnet av Östra Torggatan och Herrgårdsgatan. Hon blev rätt förmögen och uppvaktade på ålderdomshemmen varje Carl-dag till minne av sonen Carl Fredrik.

Hon donerade också ett belopp till Kungliga Värmlands regemente så att ett belopp av 50 kronor kunde utdelas till någon soldat på Carl-dagen.

Öknamnet Elefanta glömdes bort och det blev Fru Sandberg i stället. Hon gick ofta i kyrkan och i hennes hem sågs ofta prästerskapet på kaffe efter gudstjänsten. Självaste borgmästare Lindholm skötte hennes bokhållning och i det testamente som gjordes upp, uteblev inte den sociala hjälpverksamheten.

Sven Larsson

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning
retur med nya adressen till:

Värmlands regementes och
Värmlandsbrigadens kamratförening
681 82 KRISTINEHAMN

B

Föreningsbrev

Värmlands FBU-förbund

Där Du finns,
finns FBU
både i Värmland
och i resten av
landet

Genom den frivilliga
befälsutbildningen
har Du möjlighet att
komplettera Din mi-
litära grund- och re-
petitionsutbildning
och bli bättre i Ditt
militära jobb som
chef

Kontakta

Värmlands FBU-förbund

Råtorpsvägen 1 B
653 49 Karlstad

Telefoner 054-57 29 93 (även fax), 054-57 24 19